

RAZISKOVALNA NALOGA

OŠ Cirkulane-Zavrč

LJUDSKA PESEM

V ZAVRČU

ETNOLOGIJA

Mentorica:

Danica Zelenik

Avtorji:

Veronika Domjan

Doroteja Domjan

Domen Kotolenko

Zavrč, 2011

ZAHVALA

V nalogi, ki je pred Vami, smo raziskali del družbene dejavnosti na področju ljudskega petja. V veliko pomoč so nam bili posamezniki in skupine, ki se jim zato posebej zahvaljujemo.

Za tako obsežno izdelano raziskovalno nalogo gre zahvala predvsem mentorici Danici Zelenik, učiteljici matematike in mentorici folklorne skupine naše šole, ki nas je pri pisanju te usmerjala in vzpodbujala.

Za podporo se zahvaljujemo vodstvu šole, profesorju Ivu Zupaniču za pomoč pri metodologiji raziskovanja in računalniški obdelavi, učiteljici Marici Zebec in profesorici Petri Bratuša za lektoriranje in profesorju angleščine Dejanu Ostrošku pri prevajanju povzetka. Zahvala velja vsem anketirancem, ki so nas prijazno sprejeli na svojem domu. Hvala ljudskim pevcem skupine Trta za pevske vaje, kjer smo se učili večglasnega ljudskega petja ljudskih pesmi domačega kraja. Hvala tudi vsem ostalim, ki so nam tako ali drugače pomagali pri pripravi raziskovalne naloge.

Veronika, Doroteja, Domen

POVZETEK

Tema našega raziskovanja je ljudska pesem v Zavrču.

Veliko podatkov smo našli v različnih virih. Tako smo v raziskovalni nalogi naredili krajši kulturno – zgodovinski oris kraja. Hoteli smo vedeti več o ljudski pesmi, kar smo izvedeli s prebiranjem raznih knjig avtoric Dušice Kunaver in Zmage Kumer. Tako smo z večjim znanjem o ljudski pesmi lahko lažje raziskovali naprej. Zanimalo nas je kako je z ljudskim petjem v Zavrču oziroma, če se ljudsko petje še ohranja. Izvedeli smo, da je res tako. Ob prebiranju kronike Kulturno umetniškega društva Maksa Furjana Zavrč, katero skrbno hrani gospod Peter Vesenjak, smo veliko izvedeli o društvu, ki je skrbelo ter še danes skrbi za kulturno udejstvovanje našega kraja Zavrč. Izvedeli smo, da se je v okviru KUD-a ustanovilo več sekcij in da so se nekatere od njih ohranile vse do danes. Med prebiranjem šolske kronike smo veliko izvedeli o doseženih priznanjih folklore, ki danes še deluje v okviru KUD-a in OŠ Cirkulane-Zavrč. Veliko nas je zanimalo o njenem delovanju, saj tudi sami sodelujemo v njej.

V raziskovalnem delu naše naloge smo si zastavili hipoteze, da ljudska pesem v Zavrču še živi, da mladi radi poslušajo ter prepevajo ljudske pesmi, da krajani menijo da je ljudsko petje potrebno, da meja s Hrvaško vpliva na ljudsko pesem v Zavrču, da krajani spoštujejo in cenijo ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja. Hipoteze smo preverjali z vodenimi intervjuji med krajani in z anketnim vprašalnikom.

Ključne besede: Zavrč, narodna ali ljudska pesem, KUD,

KAZALO

ZAHVALA	2
KAZALO.....	4
OPISNI DEL	6
LEGA IN OPIS KRAJA	6
NARODNA ALI LJUDSKA PESEM	8
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MAKSA FURJANA ZAVRČ	14
VOKALNA SKUPINA TRTA	14
LJUDSKE PEVKE MAKSA FURJANA ZAVRČ	15
OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA	16
² Slika 1: Otroška folklorna skupina iz Zavrča na državni reviji Pika poka v Rogaški Slatini. ..	18
CILJI NALOGE.....	19
HIPOTEZE.....	19
METODE DELA.....	19
Merski pripomočki	20
Statistična obdelava podatkov	20
RAZISKOVALNI DEL.....	21
REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA.....	21
ZAPIS VODENIH INTERVJUJEV	26
Pogovor z Juliko Mislovič	26
Pogovor z Martinom Tetičkovičem	27
Pogovor z Danico Zelenik	28
Pogovor s Slavkom Kokotom.....	29
Pogovor s Hedviko Mislovič	29
Pogovor s Terezijo Kotolenko	30
Pogovor s Kristino Vuzem	31
Pogovor s Petrom Vesenjacom	31
Pogovor z Anico Kumer	32
Pogovor z Maksom Trančarom	33
Pogovor s Slavkom Belšakom.....	34
Pogovor s Francem Kelcem	36
PREVERJANJE HIPOTEZ.....	37
DISKUSIJA	40
ZAKLJUČEK.....	40

UPORABLJENA LITERATURA in VIRI.....	41
Tiskani viri	41
Spletni viri	41
Vodeni intervjuji.....	41
PRILOGE	42
Dekle daj	42
Mladost	44

OPISNI DEL

Svojo nalogo začinjamo s predstavitvijo lege in opisom kraja Zavrč.

LEGA IN OPIS KRAJA

Če pri opisu današnje občine Zavrč, ki sodi med najmanjše slovenske občine, posežemo po mlajšem pisnem viru, med katere sodi knjiga Podravje iz leta 2004, takoj v uvodu izvemo, da leži, v severovzhodnem delu Haloz.

Pokrajina je porasla z gozdovi in vinogradi. Občina ima okoli 1500 prebivalcev, poseljenih na slabih 20 km² površine in na svoji vzhodni in južni strani meji s sosednjo državo Hrvaško.

Središče občine je naselje Zavrč, katerega starejši del se je razvil ob cerkvi sv. Miklavža, novejši del pa ob cesti Ptuj—Varaždin. Vzhodno od naselja se nahaja mednarodni mejni prehod.

V kraju je bila že v srednjem veku pomembna obmejna postaja z mitnico in carino. V bližini župnijske cerkve sv. Miklavža stoji na robu naselja završki dvorec, sestavljen iz treh enonadstropnih trakov, v katerem so danes stanovanja. Pred kratkim je bil tukaj tudi občinski sedež, a se je preselil v bližnjo, novo ustanovo.

Župnijska cerkev se prvič omenja 1430. leta, sedanja stavba je iz leta 1670, leta 1691 so jo povečali in prizidali križevo kapelo, 1735. leta pa še zvonik. Skozi kraj je v preteklih stoletjih po reki Dravi potekal razgiban rečni promet. Nad krajem stoji podružnična Marijina cerkev.

V preteklosti je bilo središče današnje občine Zavrč pri gradu Borl (nemško Ankenstein, kar v bistvu pomeni sidrišče, rečni prehod), ki stoji na strmi vzpetini nad starodavnim prehodom čez reko Dravo.

Na vrhu Vrbanjšaka v Belskem Vrhu so razvaline poznogotske cerkve sv. Urbana, tik ob hrvaški meji v Turškem Vrhu stoji cerkev sv. Mohorja, v Gorenjskem Vrhu pa stoji cerkev sv. Janeza. Na območju občine je šest kapel: Bimarova, Reinerova, Šmerova, Švabova, Majurova in Huzarova. V Turškem Vrhu pa stoji kamnito znamenje – spomenik »Turške babice«.¹

¹ Domjan, Žiga (2007), raziskovalna naloga, str. 8

Podrobnejši opis lege in kraja Zavrč najdemo v Krajevnem leksikonu Dravske banovine iz leta 1937 in v knjižici Župnija Zavrč in njenih 550 let, 1430–1980, ki je delo nekdanjega župnika v završki župniji, Ivana Pucka, iz leta 1980.

¹Slika 1: Razglednica Zavrč — Dubrava, poslano 1937.

Razglednico hrani Domoznanski oddelek Knjižnice Ivana Potrča Ptuj.

Občina je zavzemala vinorodno gričevje spodnjih Haloz, na vzhodu in na jugu je mejila na Savsko banovino. Od gospodarskih panog se omenja vinogradništvo in sadjarstvo. *»Za poljedelstvo svet ni ugoden in ponekod ne zadostuje niti za domače potrebe.«*²

Omenjena je kvaliteta završkih vin, ki se prodajajo v Ljubljano, Zagreb, Prekmurje in drugam, sadje pa tudi v inozemstvo. Prebivalci so bili v glavnem siromašni viničarji. Občino so sestavljali Drenovec, Goričak, Belski Vrh, Hrastovec, Gorenjski Vrh, Korenjak, Turški Vrh, Pestike in Zavrč. Od tega so vsi prebivalci pripadali pod sresko sodišče in davčno upravo Ptuj. Žanderije (žandarmerijska stanica), pošta, župnija, šola je bila za vse v kraju, tj. v Zavrču, pristojna finančna kontrola za vse pa je bila pri sv. Andražu v Halozah (Leskovec). Razlika pa je bila pri zdravstvenem okolišu; tako so v završki zdravstveni okoliš spadali prebivalci Drenovca, Belskega Vrha,

² Krajevni leksikon Dravske banovine (1937), Ljubljana, str. 521.

Gorenjskega Vrha, Goričaka, Pestik, Hrastovca, v zdravstveni okolici sv. Marjete (danes občina Gorišnica) pa prebivalci Turškega Vrha, Korenjaka in Zavrča.³

Zavrč in njegovo okolico je ob 550. obletnici župnije v svojem delu opisal Ivan Pucko z naslednjimi besedami:

»Tam, kjer dosežejo vinorodne Haloze najsevernejšo točko, ki jo oklepa od Ptuja in Markovec sem pritekajoča Drava in se potem v številnih rokavih razlije proti Ormožu in Varaždinu, tam, kjer je doma (brez hvale) najboljšo haloško vino, kjer se Haloze začno iztekati v ravnino proti Varaždinu, kjer se slovenski živelj stika in že meša s hrvaškim, je v 10 naseljih (Zavrč, Dubrava – iz SRH, Goričak, Drenovec, Turški Vrh, Korenjak, Hrastovec, Belski Vrh, Gorenjski Vrh in Pestike) razsejana župnija Zavrč. V starih latinskih in nemških rokopisih so jo imenovali Saurig in Sauritsch.

Na severu jo v svoj ovinek oklepa Drava, na vzhodu meji na hrvaški župniji Križovljan in Nadkrižovljan, na jugu na hrvaško župnijo Voča Donja, na zahodu na župnijo Sv. Barbara v Halozah – Cirkulane z gradom Borl (Ankenstein), onstran Drave pa mejijo na Zavrč župnije Sv. Marjeta niže Ptuja ter Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji.

Če bi se postavili na najvišjo severno točko župnije pri podružnici Device Marije v Zavrču in se ozrli v južni smeri po župniji, bi videli večinoma z gozdovi poraslo gričevnato pokrajino, nasprotno pa, če bi pogledali z juga, s 362 m visokega griča, kjer je podružnica Sv. Mohorja (nekdanj Mavricija) prosti severu, ne bi videli skoraj nič drugega kot prekrasno ležeče in obdelane vinograde. Tu posebno slovijo vina iz vinogradov na Turškem vrhu, četudi ona iz drugih »vrhov«⁴

NARODNA ALI LJUDSKA PESEM

Preden začnemo opisovati narodne oziroma ljudske pesmi, se vprašamo kakšna je razlika med njimi. Če posežemo po pisnem viru z naslovom Etnomuzikologija izvemo, da sploh ni razlike. Besedna zveza ljudska pesem kot strokovni izraz je na Slovenskem prišla v rabo po drugi svetovni vojni namesto starejšega narodna

³ Krajevni leksikon Dravske banovine (1937), Ljubljana, str. 521.

³ Pucko, Ivan (1980), Župnija Zavrč in njenih 550 let, 1430 – 1980, »Zrinski« Čakovec, str. 5-6.

pesem, kar je v pogovornem jeziku še slišati. ⁵*Narodna pesem pripoveduje o zemlji, iz katere je zrasla in o narodu, ki živi na njej. Pripoveduje o lepoti te zemlje, zapomni si vse zgodovinske dogodke, pripoveduje o načinu življenja in mišljenja človeka, ki orje njena polja in seka njene gozdove. Ob delu ujame ritem njegovih gibov, nežno izpoveduje njegovo ljubezen do ljubljene dekleta, povabi mu prijatelja na kozarček, razigrano se mu smeji ob igri in plesu, skupaj z njim se žalostno poslavlja ob odhodu k vojakom, koraka z njim na bojišče, tolaži ga v težkih dneh, žaluje z njim ob pogrebu, razveseljuje ga ob urah veselja, opozarja ga na lepoto pomladi, na plašnost zajčka v gozdu in na prikupnost rožice ob poti. Spodbuja ga v boj za svobodo, lajša mu trpljenje, vliva mu upanje v zmago.*⁶

*Največja vrednost ljudske pesmi je v njenem dolgem življenju. Pripoveduje nam včasih o davnem dogodku, ki ga ne najdemo zapisanega v zgodovini, a vendar današnji zgodovinar le z veliko težavo išče v narodni pesmi zgodovinsko verodostojnost.*⁷ Ljudske pesmi so ponavadi nastajale po nekih življenjskih dogodkih in se sčasoma spreminjale ali nadgrajevale. Širile so se od ljudstva do ljudstva, torej ustno. Avtor ponavadi ni znan, zato je pesem anonimna. Ljudske pesmi so deljene na kitice in ponavadi imajo refren. Vsebujejo tudi svobodne rime. Nekatero pesmi so napisane v narečju, druge v knjižnem jeziku, nekatere imajo zapisano besedilo, kakršnega poznajo v enem kraju.

Ljudsko pesništvo pa sega v čase, ko ljudje še niso poznali pisave, vendar so takrat nekateri posamezniki že ustvarjali slovestvena dela. Konec srednjega veka pa je bil najden Stiški rokopis, ki je vseboval prvi zapis nabožne slovenske ljudske pesmi z naslovom Naš gospud je od mrtvih vstal.⁸

Vsebinsko ljudske pesmi delimo na več skupin: domoljubne in borbene pesmi, himne in vojaške pesmi, pripovedne pesmi, pesmi o krajih, obredne pesmi, ljubezenske pesmi, svatovske pesmi, stanovske pesmi, pivske in šaljive pesmi, pesmi o letnih časih, pesmi o živalih, pesmi o rastlinah in žalostinke.

⁵ Kumer, Zmaga (1988), Etnomuzikologija, založila Filozofska fakulteta, Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, Ljubljana, str. 77.

⁶ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 5.

⁷ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 63.

⁸ Spletna stran o ljudskem pesništvu, http://sl.wikipedia.org/wiki/Ljudsko_pesništvo (20.1.2011)

Pesmi z naslovi kot so Moj dom, O mraku, Slovensko dekle spadajo v skupino domoljubnih in borbenih pesmi, govorijo pa predvsem o ljubezni do domovine ter o njeni obrambi pred hudim sovražnikom. Obstajajo mnogi verzi, ki so jih napisali razni pesniki in pisatelji.

»Domovina, ti si kakor zdravje!« je vzkliknil Cankar.

»Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti,« je z občudovanjem dodal Župančič.

Starih domoljubnih pesmi Slovenci nimamo, saj nam v dolgih stoletjih, ki smo jih preživeli ob obrobni provinci velike monarhije, ni bilo dovoljeno peti o domovini.

Prvo domoljubno borbeno pesem smo Slovenci dobili šele v drugi svetovni vojni, takrat, ko so nam tujci razdejali našo domovino.

Takrat je iz naroda butnila glasna, divja in napadalna pesem, prepričana v zmago in svobodo »Čez gore, polja, po svetu naj doni: Slovenija junaška, svobodna bodeš ti!«

⁹

Pesmi kot so Hej Slovani, Ena ptička, Kaj ti je deklica, Regiment po cesti gre spadajo v skupino himn in vojaških pesmi. Za nastanek vojaških pesmi so vplivali kmečki upori ter borbenost za domovino. Himne pa so nastale kot izraz pripadnosti kakemu skupinskemu gibanju. Himno ima danes vsaka država in vsak narod. Take himne pa opevajo domoljubje in vdanost domovini in državi.¹⁰

Ločimo tudi skupino pripovednih pesmi (Mlada zora, Marija in brodnik). Te so nastajale skozi dolga stoletja, ko je ljudstvo iz roda v rod prenašalo pripovedi o davnih zgodovinskih dogajanjih, o dramatičnih dogodkih iz tega ali onega kraja, prepevalo svetopisemske zgodbe, slavilo dejanja zgodovinskih oseb, pripovedovalo o zanimivostih v tujih deželah. V pripovedne pesmi spadajo balade, romance in junaške pesmi, vendar junaških Slovenci nimamo.¹¹

Pesmi o krajih so naslednja skupina pesmi. Vsaka pokrajina ima pesmi, značilne za svoj kraj. Za Prekmurje so značilne pesmi Fse, kaj lazi, Stara baba, stari ded, Prekmurski ljubi kraj. Za Koroško so značilne pesmi Slovenski smo fantje, Po Koroškem, po Kranjskem, Čoj so tiste stezice. Za Gorenjsko pokrajino so značilne

⁹ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 11, 12.

¹⁰ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 33, 34.

¹¹ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 63, 64.

pesmi Jaz pa pojdem na Gorenjsko, Na planincah, Ne maram Gorjanca. Saj nas več nazaj ne bo pa je pesem, značilna za Notranjsko pokrajino. Za našo pokrajino Štajersko pa so značilne pesmi Pojdem na Štajersko in Sem fantič zelenega Štajerja.¹²

Naslednja skupina pesmi so ljubezenske pesmi, ki imajo najbolj zanimivo zgodovino. »V ljubezenski pesmi zna biti Slovenec nežen, ljubeč, razumevajoč, pa tudi šegav, nagajiv in zamerljiv, a ob slovesu od dekleta in ob odhodu v vojsko globoko človeško čuteč in pretresljiv.« Ljubezenske pesmi izpovedujejo ljubezen od najnežnejšega hrepenenja in pričakovanja po ljubljenem bitju preko vseh odtenkov ljubezenske sreče in žalosti, upanja in razočaranja.

Zanimiv je podatek, da so se nekoč vaški fantje zvečer razkropili po vasi in gostovali pod okni deklet. Razdeljeni pa so bili v dve skupini. V prvi skupini so bili fantje, ki so imeli svojo ljubezen samo pri enem dekletu in so resno mislili na zakon. V drugi skupin pa so bili fantje, ki niso bili resno zaljubljeni ali pa so bili še premladi. Ker so že v naprej pričakovali, da jim dekleta ne bo odprlo vrat, so imeli pripravljeno šaljivo pesem v zabavo obema, dekletu in fantu.¹³

Tako kot vsak narod pa imamo tudi Slovenci svoje simbole v rastlinah. Lipa predstavlja našo narodno drevo, nagelj in rožmarin pa naš narodni šopek. Pesmi, ki opevajo te rastline, imenujemo pesmi o rastlinah. »Odziv na svoje veselje in žalost Slovenec mnogokrat išče in najde pri rožah.«¹⁴

Naslednja skupina narodnih pesmi so pesmi o živalih. »Človek, ki je živel sredi polj in gozdov, sredi domačih in divjih živali, je svoje značilnosti včasih primerjal z lastnostmi živali.« Tako so nastale rečenice, kot so: drži se ga kot klop, zdrav je kot riba, napihuje se kot žaba, dere se kot sraka in še bi lahko naštevali. Na živali pa je naše ljudstvo navezalo tudi veliko prerokb in vraž: čuk na strehi, mrlič v hiši; če je dosti kač, bo dobro leto; če imaš spomladi, ko slišiš prvič zakukati kukavico, obilo denarja pri sebi, boš bogat celo leto; če želiš zvedeti, koliko let življenja ti preostane, drži pikapolonico na prstu in jo vprašaj: »Božja kravička, ljuba stvarička!

¹² Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 71, 72.

¹³ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 131.

¹⁴ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 255.

Kol'ko let mi bo živet?« Nato šteje, dokler pikapolonica ne zleti. Toliko let življenja ti je usojeno. Od tebe pa je odvisno, če v te prerokbe verjameš al' pa ne.¹⁵

Ločimo pa tudi pesmi o letnih časih. Ljudje so včasih bolj opazovali naravo in tako so bolj natančno vedeli, kaj je značilno za vsak mesec posebej. Glede na značilnost so jim podali tudi imena. Januar-**prosinec**: »*Prosinec prosi hrano za človeka in živali v času zimske lakote*«. Februar-**svečan**: »*V svečanu ali siječanu se drevje seka, poka od mraza*«. Marec-**sušec**: »*V sušcu se zemlja suši po končani zimi*«. April-**mali traven**: »*V malem travnu je zemlja že pokrita z malo travo*«. Maj-**veliki traven**: »*Veliki traven prinese visoko travo*«. Junij-**rožnik**: »*Mesec rožnik je poln rož na travnikih, poljih in v gozdovih*«. Julij-**mali srpan**: »*V malem srpanu se pričinja že prva košnja in žetev*«. Avgust-**veliki srpan**: »*V velikem srpanu sta srp in kosa v polnem zamahu*«. September-**kimovec**: »*V kimovcu sadje na drevju kima*«. Oktober-**vinotok**: »*V vinotoku vino v sode teče*«. November-**listopad**: »*V listopadu pada listje z dreves*«. December-**gruden**: »*V grudnu je zemlja zmrznjena, v grudah*«. ¹⁶

»*Ne le pesmi in plesi, tudi mnogi običaji so ohranili okus zemlje in pod krščanskim videzom obdržali svoje prastaro pogansko bistvo*«. Pesmi, ki opisujejo neke običaje, imenujemo obredne pesmi. Eden takšnih je kresovanje. Takrat so obhodniki, imenovani koledniki, hodili po poljih in ljudem želeli sreče, zraven pa so peli koledniške pesmi. Obrednih pesmi v ljudski poeziji najdemo vseh vrst.¹⁷

Ločimo pa tudi pesmi, po katerih se plešejo narodni plesi in kola. »*Narodno pesem, ples, nošo rodi in oblikuje zemlja po svoji podobi*«. Bela krajina je dežela plesa, za katero je najbolj značilen ples Lepa Anka in pa kolo Adlešičko kolo. Vsa kola pa so se vedno začejala s pesmijo: »*Zbiraj se, zbiraj, lepi zbor, prelepih vsih mladih devojk ...*«. Sicer pa imajo tudi drugi kraji značilne svoje plese.¹⁸

Nam zelo zanimive pa so bile stanovske pesmi, ki govorijo o snubitvah in ženitovanjih (porokah). Predniki so včasih snubitve vedno načrtovali v

¹⁵ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 241, 242.

¹⁶ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 231-233.

¹⁷ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 107, 108.

¹⁸ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 117, 118.

predpustnem času, pa tudi same poroke so nekoč potekale na drugačen način kot danes. Vseeno pa so poroke ves čas spremljale obredne svatovske pesmi, včasih tudi šaljive in nagajive.¹⁹

Naslednja skupina pesmi so stanovske pesmi, ki se med seboj ločijo pa stanu, kar pomeni nekem položaju. Če se sedaj osredotočimo na poklic, v nadaljevanju podajamo lep pregovor: *»Skoro ni poklica v zgodovini našega ljudstva, o katerem ljudski pevec ne bi zapel pesmi. Prav v vsakem poklicu je narod našel življenjsko vedrino in veselje ob delu«.*²⁰

Pivske in šaljive pesmi so zelo vesele in razpoložljive. Kljub vsem naukom, ki svarijo pred pijačo, pa se Slovenec ne brani, če dobi *»kozarček al` pa dva, to nam korajžo da«.* V svoji pesmarici je šaljive pesmi objavljala tudi Anton Martin Slomšek, ki je mladino podpiral, naj se jih radi učijo, saj si bodo tako polepšali življenje.²¹

Kot zadnja skupina pesmi ostajajo še žalostinke. To so otožne pesmi, v katerih pesnik izraža žalost zaradi nečesa, kar je za vedno izgubil. Opevajo lahko izgubljeno mladost, nesrečna otroška leta ali izgubljeno ljubezen.²²

» Ljudska pesem se sicer razvije in oblikuje po zakonitostih, ki so v njej, kakor bi bila živ organizem, neodvisen od okolja, toda v resnici bi biti ne obstajala, če na bi bilo pevcev, njenih nosilcev ...«. Ljudje že od nekdaj radi prepevali skupaj, saj so se tako bolj zabavali ter družili. Tako so tudi nastala društva, kjer ljudje prepevajo ali plešejo ljudske pesmi.

Tudi v Zavrču imamo takšno društvo. Imenuje se Kulturno umetniško društvo Maksa Furjana Zavrč ali s kratico KUD Maksa Furjana Zavrč. V nadaljevanju naloge smo s pomočjo kronike KUD-a društvo tudi opisali.²³

¹⁹ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 185, 186.

²⁰ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 193.

²¹ Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 213.

²² Spletna stran: <http://sl.wikipedia.org/wiki/žalostinka> (10.2.2011).

²³ Kumer, Zmaga (1988), Etnomuzikologija, založila Filozofska fakulteta, Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, Ljubljana, str.208.

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MAKSA FURJANA ZAVRČ

V letu 1993 je takratni svet krajevne skupnosti Zavrč, dne 3. maja sprejel sklep, da se ustanovi odbor, ki bo skrbel za kulturno dejavnost v takratni krajevni skupnosti Zavrč, ki je obsegala isti teritorij kot današnja občina Zavrč.

Ustanovni zbor Kulturno umetniškega društva Maksa Furjana Zavrč pa je bil 9. avgusta 1994 v Kulturnem domu-kinodvorani Zavrč, kjer je bilo dejansko uradno ustanovljeno društvo, ki se bo zavzemalo za kulturno udejstvovanje celotnega kraja pri nadaljnjem razvoju tega našega okoliša Zavrč v domovini Sloveniji. *»V tem zboru se je ugotovilo, da je pri nas dvakrat gostoval na odru v Zavrču naš rojak Maks Furjan, velik dramski igralec v Sloveniji in s tem počastil naše občane in dal vedeti, da ljubi svoj rojstni kraj, saj je bil Maks Furjan rojen v vasi Goričak št. 55«.* Ustanovni zbor se je nato soglasno odločil, da bo društvo dobilo ime po našem dramskem igralcu Maksu Furjanu. Društvo je vseskozi marljivo in vestno delovalo. V okviru KUD-a so se ustanovile naslednje sekcije: najprej so se zbrale ljudske pevke, zatem ljudski godci, potem moški pevski oktet. Po njihovem razpadu je nastala skupina ljudskih pevcev, ki so si naredili ime Trta. Ustanovljena je bila tudi dramsko recitacijska skupina in kasneje se je v KUD pridružila tudi otroška folklorna skupina s sodelovanjem osnovne šole v Zavrču. Danes pa v okviru KUD-a Maksa Furjana Zavrč delujejo le še ljudske pevke, vokalna skupina Trta in otroška folklorna skupina.²⁴ Vse te opisujemo v nadaljevanju raziskovalne naloge.

VOKALNA SKUPINA TRTA

Vokalna skupina Trta je bila ustanovljena v Zavrču leta 1999 na pobudo Petra Vesenjaka člana KUD-a, zaposlenega kot matičarja v občini Zavrč. Skupina se je ustanovila zaradi pomanjkanja kulturnega delovanja (petja ...) v Zavrču. Ker je takrat v Zavrču že delovala skupina ljudskih pevk in pevcev, se je Trta hotela predstaviti z novim melosom. Posebnost skupine je bilo igranje na harmoniko.

Skupina je na začetku vsebovala pet članov. Od tega štiri moške in eno žensko v starosti od 50 do 60 let. Zaposlen je bil samo en član skupine, ostali so bili doma. Prevladovala je srednješolska izobrazba.

²⁴ Kronika Kulturno umetniškega društva Maksa Furjana Zavrč.

Skupina je prvih sedem let pridno vadila pri Martinu Tetičkoviču doma v domači kuhinji, kasneje pa v gasilskem domu. Danes pa imajo lep in urejen prostor v kulturni dvorani v Goričaku, kjer enkrat na teden pridno vadijo.

Vokalna skupina Trta prepeva ob raznih srečanjih ljudskih pevcev, ob prireditvah različnih društev v ožji in širši okolici in na občinskih praznikih. Predstavila se je tudi na snemanju radijskih in televizijskih oddaj ter na območnih in mednarodnih revijah preko organizacije JSKD Ptuj. Posneli so tudi dva CD-ja.

Prepevajo zelo veliko različnih pesmi (Završka himna, Štirje letni časi, V nedeljo zvečer sem šel z vrha domov, Dober večer vam želimo, Na svetu lepše rožce ni ...). Njihovo petje pa je štiriglasno (1. glas, 2. glas, bariton ali po domače črez in bas).

Sestava skupine se je skozi leta spreminjala. V Zavrču je bilo zelo težko najti basista, zato so ga iskali v drugih krajih. Vzrok za spremembo sestave skupine je bila tudi bolezen in smrt.

Danes skupina vsebuje sedem članov, od tega štiri moške in tri ženske v starosti od 30 do 65 let. Dva člana sta zaposlena, ostali pa so upokojeni.

Skupina pa še vedno upa, da bo ljudska pesem pritegnila tudi mlade.²⁵

LJUDSKE PEVKE MAKSA FURJANA ZAVRČ

Skupina ljudskih pevk Maksa Furjana Zavrč je bila ustanovljena leta 1994 na občnem zboru Društva upokojencev Zavrč. Pobudnica je bila Danica Zelenik, učiteljica na osnovni šoli Cirkulane-Zavrč na pobudo Danice Putora, takrat zaposlene v občinski upravi Zavrč. Skupina se je ustanovila zaradi želje po petju, po druženju in po sodelovanju na prireditvah.

Skupina je na začetku vsebovala osem članic v starosti od 50 do 75 let. Delale so kot gospodinje doma ali na kmetiji. Prevladovala je osnovnošolska izobrazba.

Ljudske pevke so v svojih prvih letih pridno vadile pri Minki Mužina v Dubravi, v njeni domači kuhinji. Na vaje so prihajale redno, čeprav peš ali s kolesi. Prehod skozi mejo takrat ni predstavljal težav zaradi »šengena«. Kasneje so vaje potekale v gasilskem domu, danes pa potekajo v kulturni dvorani v Goričaku, kjer imajo lep, urejen prostor tako kot vokalna skupina Trta.

²⁵ Intervju z Martinom Tetičkovičem.

Ljudske pevke največkrat prepevajo ob občinskih praznikih, v cerkvi pri maši, pogrebih, na srečanju ljudskih pevcev in martinovanju. Prepevale so tudi na televizijski oddaji v Mariboru in posnele tri CD-je.

Pojejo zelo raznolike pesmi (Popotnik pride čez goro, Pomladi vse se veseli, Sonce gre čez goro, Šel bom v planinsko vas ...). Njihovo petje je tri glasno.

Sestava skupine pa se je skozi leta spreminjala zaradi starosti, bolezni in smrti. Danes v skupini prepeva 11 članic v starosti od 50 do 75 let, ki so upokojene in doma opravljajo delo gospodinje.

Vztrajale bodo še naprej, predvsem zaradi ohranjanja starih ljudskih običajev.²⁶

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA

Otroška folklorna skupina je bila ustanovljena leta 2000 na pobudo gospoda Petra Vesenjaka, takrat člana KUD-a Maksa Furjana Zavrč. Skupina se je ustanovila zato, ker so hoteli uresničiti večletno željo po delovanju folklorne dejavnosti, predvsem pa zaradi želje do plesa, petja in druženja. Skupina je na začetku vsebovala 16 članov. To so bili dečki in deklice, ker so takrat obiskovali četrti razred. Skupina se že od nekdaj dobiva v prostorih osnovne šole Cirkulane-Zavrč na lokaciji Zavrč, in tako se je ohranilo vse do danes. Folklorna skupina nastopa na šolskih prireditvah, na prireditvah občine Zavrč in na območnih in med območnih srečanjih otroških folklornih skupin v organizaciji JSKD Ptuj. Natančne podatke o nastopih smo izbrskali iz šolskih kronik od leta 2002 do leta 2010. Podatke podajamo v nadaljevanju raziskovalne naloge.²⁷

V šolskem letu **2002/2003** je folklor sodelovala na reviji folklornih skupin v Dornavi.²⁸ V naslednjem šolskem letu **2003/2004** je folklor sodelovala na reviji skupin v Hajdošah in na državni reviji Pika Poka v Rogaški Slatini, kjer je prejela zlato priznanje.²⁹ Sledi pa leto **2004/2005**, v katerem se je folklor udeležila območne revije v Dornavi in srečanja v Rogaški Slatini, kjer je spet priplesala zlato priznanje.³⁰ V šolskem letu **2005/2006** pa se je folklor udeležila območnega

²⁶ Intervju z Juliko Mislovič.

²⁷ Intervju z Danico Zelenik.

²⁸ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2002/2003.

²⁹ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2003/2004.

³⁰ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2004/2005.

tekmovanja v Cirkovcah in državnega tekmovanja v Rogaški Slatini, kjer si je spet prislužila zlato priznanje. Sodelovala pa je tudi v Gorišnici na prireditvi Plesat me pelji.³¹ Sledilo je šolsko leto **2006/2007**. V tem letu je folklor sodelovala v Cirkovcah in na državnem tekmovanju v Rogaški Slatini, kjer je prejela srebrno priznanje.³² V šolskem letu **2007/2008** je folklor uspešno sodelovala na državni reviji folklornih skupin v Rogaški Slatini, kjer je prejela srebrno priznanje.³³ V šolskem letu **2008/2009** je folklor ponovno uspešno sodelovala na državni reviji v Rogaški Slatini, kjer je prejela zlato priznanje. Skupini so se to leto pridružili tudi novi »muzikantje« z ljudskimi inštrumenti.³⁴ V šolskem letu **2009/2010** je folklor uspešno sodelovala na medobčinski reviji Sedem korakov in na državni reviji v Rogaški Slatini, kjer je z veliko truda prejela zlato priznanje.³⁵

Danes se pri folklori predvsem pleše, se pa tudi poje. Prevladujejo štajerski plesi kot so Zibenšrit, Rašpla, Čindara, Kosmatača, Poskakača, Špic polka in štajerske pesmi z naslovi Jaz sem muzikant, Sem deklica mlada vesela, Po cesti gre en majhen mož, Uspavanka, Keri če na gosti iti. Sestava članov skupine se je skozi leta spreminjala. Učenci so pri aktivnostih folklorne ostali do konca devetletnega šolanja.

Danes smo v otroško folklorno skupino vključeni učenci od petega do devetega razreda, v povprečju je to 15 parov. Pri folklori radi pojemo, plešemo in se zabavamo. Tudi resne vaje so včasih potrebne. Imamo prelepe folklorne obleke, ki jih je folklor leta 2002 uredila preko KUD-a Maksa Furjana Zavrč. Upamo, da bo folklorna aktivnost delovala še naprej tudi v prihodnosti.³⁶

³¹ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2005/2006.

³² Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2006/2007.

³³ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2007/2008

³⁴ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2008/2009

³⁵ Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, šolsko leto 2009/2010

³⁶ Intervju z Danico Zelenik.

² Slika 1: Otroška folklorna skupina iz Zavrča na državni reviji Pika poka v Rogaški Slatini.

CILJI NALOGE

Z raziskovalno nalogo smo poskušali ugotoviti ali krajan občine Zavrč še prepevajo ljudske pesmi. V sodobnem času se nam zdi, da veliko ljudi, predvsem mladih, poje moderne pesmi, in da ljudske pesmi pojejo le starejši, in pa tisti, ki sodelujejo v kakšnih društvih, kjer še ohranjajo ljudsko pesem. Upamo, da bomo v raziskovalnem delu naloge uspeli potrditi hipoteze in s tem izrazili spoštovanje ljudem, ki se na tem področju trudijo.

Nenazadnje pa je bil naš cilj naučiti se, kako raziskovati.

HIPOTEZE

Predpostavili smo:

- da ljudska pesem v Zavrču še živi,
- da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo,
- da meja s Hrvaško im vpliv na besedilo ljudske pesmi v Zavrču,
- da krajan menijo, da je ljudsko petje potrebno,
- da krajan spoštujejo in cenijo ljudi, ki se ukvarjajo z ljudskim petje.

METODE DELA

Pri delu smo uporabili deskriptivno metodo (metodo opisovanja dejstev, odnosov, procesov brez vzročnega pojasnjevanja) in komparativno metodo (metodo primerjanja dejstev, odnosov, procesov, z namenom odkrivanja podobnosti in razlik). To metodo smo uporabili pri opisnem delu naloge.

Pripravili smo anketni vprašalnik, s katerim smo skrbno zajeli vzorec, ki smo ga predhodno pripravili. Pri tem smo upoštevali starostno strukturo in spol anketiranih.

Metodo anketiranja smo uporabili pri preverjanju hipotez.

Metodo vodenih intervjujev smo uporabili v raziskovalnem delu pri preverjanju hipotez.

Merski pripomočki

Pri raziskavi nismo uporabljali posebnih merskih pripomočkov. Postavili smo hipoteze in jih nato z vodenimi intervjuji in anketo preverjali. Anketa je bila anonimna. Anketo smo pustili pri anketirancu. Anketirani so nam jo vrnilo, zatem ko so jo izpolnili.

Statistična obdelava podatkov

Razdelili smo 100 vprašalnikov. Po dogovoru z anketiranci smo prišli vprašalnike iskat oziroma so jih nekateri rešili kar na licu mesta. Tako smo nazaj uspeli dobiti vse anketne vprašalnike. Dobljene podatke iz anket smo razdelili po vprašanjih. Enake odgovore smo združili v razrede. Vsak odgovor smo označili s črtico, nato smo črtice prešteli in ugotovili koliko enot spada v posamezno skupino. Skupine v tej raziskovalni naloge prikazujemo s tabelami.

RAZISKOVALNI DEL

REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

1. Spol:		
a) Moški	45	45%
b) Ženski	55	55%

2. Starost:		
a) do 20 let	30	30%
b) od 21 do 45 let	34	34%
c) od 46 do 60 let	17	17%
d) nad 60 let	19	19%

3. Ali poslušate ljudske pesmi?		
a) Da	72	72%
b) Ne	28	28%

4. Ali tudi prepevate ljudske pesmi?		
a) Da	65	65%
b) Ne	35	35%

Ali lahko navedete kakšen primer!

4. Ali ljudsko petje spremljate tudi po radiu in televiziji?		
a) Da	65	65%
b) Ne	35	35%

5. Ali prepevate ljudske pesmi sosednje Hrvaške?		
a) Da	50	50%
b) Ne	50	50%

6. Poznate oziroma prepevate slovenske ljudske pesmi s hrvaškimi besedami?		
a) Da	34	34%
b) Ne	66	66%

Ali lahko navedete kakšne primere!

7. Ob katerih opravilih in običajih pojete: (Možnih je več odgovorov)		
a) Ob kolinah.	28	28%
b) Ob trgatvi.	61	61%
c) Ob ličkanju.	9	9%
d) Na družabnih zabavah (rojstnih dnevih...).	69	69%
e) Ne pojem.	13	13%
f) Drugo: _____	5	5%

Ali ob teh priložnostih pojete tudi ljudske pesmi?		
a) Da	76	76%
b) Ne	24	24%

8. Katere pesmi največkrat prepevate?		
a) Ljubezenske	47	47%
b) Žalostinke	8	8%
c) Napitnice	69	69%
d) Nobene	9	9%
e) Drugo: _____	8	8%

9. Ali v Zavrču delujejo skupine, ki negujejo ljudsko pesem?		
a) Da	87	87%
b) Ne	2	2%
c) Ne vem	11	11%

10. Ali lahko navedete katero izmed teh skupin?

11. Ali radi obiskujete prireditve ljudskih pevk in pevcev?		
a) Da	66	66%
b) Ne, saj me poslušanje ljudske pesmi ne privabi.	34	34%

12. Ali sodelujete v kateri izmed skupin, ki neguje ljudsko pesem?		
a) Folklor	11	11%
b) Ljudske pevke	7	7%
c) Vokalna skupina Trta	0	0%
d) Ne sodelujem	80	80%
e) Drugo: _____	2	2%

Ali bi morda želeli postati član katere izmed naštetih skupin?		
a) Da	20	20%
b) Ne	80	80%

13. Ali prijateljujete oziroma se družite z ljudmi, ki sodelujejo pri aktivnostih ljudskega petja?		
a) Da	70	70%
b) Ne	30	30%

14. Ali podpirate in cenite ljudi, ki sodelujejo pri aktivnostih ljudskega petja?		
a) Da, saj včasih tudi sam zapojem z njimi.	87	87%

b) Ne, saj me to ne zanima.	13	13%
-----------------------------	----	-----

15. Obkrožite tisto trditev, s katero se najbolj strinjate!

a) Ljudsko petje je potrebno za ohranjanje starih ljudskih običajev.	95	95%
b) Ljudsko petje ni potrebno za ohranjanje starih ljudskih običajev, saj se ti lahko ohranjajo tudi na druge načine.	1	1%
c) Ljudsko petje je nepotrebno, saj živimo v času moderne glasbe.	4	4%

16. Našteti so naslovi ljudskih pesmi. Obkrožite naslove tistih, ki jih poznate!

1.) Sem deklica mlada vesela	83	83%
2.) Partizanova žena	12	12%
3.) Svobodna Slovenija	11	11%
4.) Marija in brodnik	9	9%
5.) Mlada zara	6	6%
6.) Sinoči je pela	34	34%
7.) Moja kosa je križana	13	13%
8.) Ne bom se možila	49	49%
9.) Pod rožnato planino	37	37%
10.) Lepa Anka	56	56%
11.) Metliški most	8	8%
12.) Tri tičice	59	59%
13.) Jurjevska	15	15%
14.) Regiment po cesti gre	81	81%
15.) Leži, leži ravno polje	37	37%
16.) Kaj ti je deklica	65	65%
17.) Fse, kaj lazi	41	41%
18.) Po Koroškem, po Kranjskem	77	77%
19.) Jaz pa pojdem na Gorenjsko	91	91%
20.) Moj očka ima konjička dva	92	92%

21.) Lepo mi poje črni kos	63	63%
22.) Lisička je prav zvita zver	86	86%
23.) Prišla bo pomlad	60	60%
24.) Ena ptička priletela	73	73%
25.) Roža je na vrtu plela	43	43%
26.) Jaz pa grem na zeleno travco	76	76%
27.) Roža na vrtu zelenem cvete	45	45%
28.) Lani sem možila se	15	15%
29.) En hribček bom kupil	81	81%
30.) Jager pa jaga	60	60%
31.) Sijaj, sijaj sončece	70	70%
32.) Ob bistrem potoku je mlin	78	78%
33.) Rasti, rasti rožmarin	45	45%
34.) Ko so fantje proti vasi šli	64	64%
35.) Marko skače	74	74%
36.) Prelepe naše Haloze	39	39%
37.) V nedeljo zvečer sem šel z vrha domov	26	26%
38.) Predragi razveselite se	11	11%
39.) Mi smo prišli trije kralji	31	31%
40.) Dober večer vam želimo	30	30%
41.) Popotnik pride čez goro	25	25%
42.) Pomladi vse se veseli	24	24%
43.) Sneg za to leto slovo je že vzel	13	13%
44.) Šel bom v planinsko vas	14	14%

ZAPIS VODENIH INTERVJUJEV

Pogovor z Juliko Mislovič

Julika Mislovič, upokojena, stanujoča v Gorenjskem Vrhu, Zavrč.

Kdaj je bila ustanovljena skupina ljudskih pevk v Zavrču?

Skupina se je ustanovila leta 1994.

Kdo je bil pobudnik za ustanovitev?

Danica Zelenik, učiteljica v osnovni šoli Cirkulane-Zavrč, na pobudo Danice Putora, takrat zaposlene v občinski upravi Zavrč.

Ali lahko poveste razloge za ustanovitev skupine?

To je bila predvsem želja po petju, druženju in sodelovanju.

Kakšna je bila struktura članic skupine na začetku?

Na začetku nas je bilo osem žena v sarosti od 50 do 75 let. Vse smo delale doma na kmetiji ali pa bile gospodinje. Bile smo osnovnošolsko, nekatere pa tudi srednješolsko izobražene.

Kje ste se dobivali oziroma kje se danes dobivate na vajah?

Na začetku smo se dobivale pri Minki Možina v Dubravi, v njeni domači kuhinji v večerni urah. To je bilo sicer na hrvaški strani meje, a takrat smo lahko prostovoljno prečkale mejo, saj »šengena« še ni bilo.

Ob kakšnih priložnostih pojedete?

Pojemo ob občinskih praznikih, občnih zborih, v cerkvi pri maši, na pogrebih, na srečanjih ljudskih pevcev, martinovanjih in nastopamo na nekaterih televizijskih oddajah. Posneli smo tudi tri CD-je.

Ali nam lahko naštejete nekaj naslovov pesmi, ki jih prepevate v skupini?

Da, to so Popotnik pride čez goro, Pomladi vse se veseli, Sonce gre za goro, Sneg za to leto slovo je že vzel in še bi lahko naštevali.

Koliko glasno pojedete?

Mi pojedemo tri glasno.

Ali se je sestava skupine spreminjala in zakaj?

Sestava se je spreminjala predvsem zaradi starosti, bolezni in smrti članic.

Kakšna je struktura članic skupine danes?

Danes prepevamo žene v starosti od 50 let naprej. Doma smo gospodinje ali pa opravljamo druga kmečka dela. Prevladuje osnovnošolska izobrazba.

Pogovor z Martinom Tetičkovičem

Martin Tetičkovič, rojen leta 1943, upokojen, stanuje v Hrastovcu 5a, Zavrč.

Kdaj je bila ustanovljena vokalna skupina Trta v Zavrču?

Skupina se je ustanovila leta 1999.

Kdo je bil pobudnik za ustanovitev?

Pobudnik je bil Peter Vesenjaj, član KUD-a, takrat zaposlen kot matičar v občini Zavrč.

Ali lahko navedete kakšne razloge za ustanovitev skupine?

Ker smo čutili pomanjkanje kulture in petja. Ker pa je takrat v Zavrču že delovala skupina (Ljudske pevke KUD Maksa Furjana), smo se hoteli predstaviti z drugačnim melosom. Naša posebnost je bila igranje na harmoniko.

Ali mi lahko poveste strukturo članov skupine na začetku?

Na začetku nas je bilo pet članov, štiri moški in ena ženska v starosti od 50 do 60 let. Eden je bil zaposlen, ostali pa upokojeni, nekateri »na čakanju«. Prevladovala je srednješolska izobrazba.

Kje ste se dobivali oziroma kje se danes dobivate?

Sedem let smo vadili pri meni doma v »verandi« in kuhinji, kasneje pa v gasilskem domu v Zavrču. Danes pa imamo urejen prostor v kulturni dvorani v Goričaku.

Ob kakšnih priložnostih požete?

Pojemo ob kulturnih srečanjih ljudskih pevcev, ob prireditvah različnih društev, ob abrahamih, ob občinskih praznikih. Bili smo tudi na snemanjih radijskih in televizijskih oddaj in na območnih in medobmočnih revij preko JSKD. Posneli smo tudi dva CD-ja.

Ali nam lahko navedete nakaj naslovov pesmi, ki jih prepeva vaša skupina?

Ja, to so Prelepe naše Haloze, V nedeljo zvečer sem šel z vrha domov, Predragi razveselite se, Dober večer vam želimo, Na svetu lepše rožce ni in še bi jih lahko našteval.

Koliko glasno požete?

Naša skupina poje štiri glasno (1. glas, 2. glas, bariton, bas).

Ali se je sestava skupine spreminjala in zakaj?

Da, sestava se je spreminjala predvsem zaradi bolezni ali smrti članov.

Kakšna je struktura članov skupine danes?

Danes nas prepeva sedem članov, tri ženske in štiri moški v starosti od 30 do 65 let. Dva sta zaposlena, ostali pa smo upokojeni. Danes še vedno prevladuje srednješolska izobrazba.

Pogovor z Danico Zelenik

Danica Zelenik, učiteljica matematike in mentorica otroške folklorne skupine Zavrč, stanujoča v Stojncih 59, Markovci.

Kdaj je bila ustanovljena otroška folklorna skupina Zavrč?

Ustanovljena je bila leta 2000.

Kdo je bil pobudnik za ustanovitev?

Pobudnik je bil g. Peter Vesenjak, član KUD-a Maksa Furjana Zavrč.

Kakšni so bili razlogi za ustanovitev skupine?

Razlog je bil uresničitev večletne želje za delovanje folklorne dejavnosti in želja do plesa, petja in druženja.

Kakšna je bila struktura članov skupine na začetku?

Folkloro je na začetku sestavljalo 16 članov. Včlanjeni so bili fantje in dekleta v starosti 11 let, saj so takrat obiskovali četrti razred osnovne šole.

Kje ste se dobivali oziroma kje se danes dobivate?

Že od nekdaj se dobivamo v prostorih OŠ Cirkulane-Zavrč na lokaciji Zavrč in tako se je ohranilo do danes.

Ob kakšnih priložnostih se folkloru udeležuje nastopov?

Udeležujemo se nastopov ob prazniku šole in prireditvah občine Zavrč ter sodelujemo na območnih in medobmočnih srečanjih otroških folklornih skupin v organizaciji JSKD Ptuj.

Kakšni plesi se plešejo pri folklori?

Plešejo se predvsem štajerski plesi z naslovi Zibenšrit, Rašpla, Poskakača, Kosmatača, Špic polka.

Kakšne pesmi se pejejo pri folklori?

Tudi predvsem štajerske pesmi z naslovi Jaz sem muzikant, Sem deklica mlada vesela, Uspavanka, Po cesti gre en majhen mož, Keri če na gosti iti.

Ali se je sestava članov skupine spreminjala in zakaj?

Skozi leta se je spreminjala, saj so učenci zapuščali osnovno šolo ter tako tudi folklorno aktivnost.

Danes pa v folklori sodelujejo učenci od petega do devetega razreda, kar je v povprečju 15 parov.

Pogovor s Slavkom Kokotom

Slavko Kokot, upokojen, ukvarja se s kmetijstvom, stanujoč v Turškem Vrhu 70, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

V domači družbi.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Večinoma.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

Še nocoj mi lunca mila razsvetluj, mi pot temno, Tancala je tancala celo leto lani, Ena kupica zrelega vinčeca, Na velikem oltarju ena ptička sedi.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Ljudske pevke, Trta ter Sebastjan in Andrej Veselič.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Poznajo jo, saj jo slišijo. Pojejo pa ne.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Vsekakor.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Mislím, da ne preveč. Mogoče malo na besedilo.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Živi še pri določenih opravilih, kot so trgatév, koline, rojstni dnevi. Sigurno pa ne več toliko, kot pred 20 leti.

Pogovor s Hedviko Mislovič

Hedvika Mislovič, upokojena, stanujoča v Hrastovcu 24c, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Največkrat pojem doma ko »kužuham«.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Da.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

Imela je vrtec, Še nocoj mi lunca mila, Tam doli za belo Ljubljanco.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Trta in Ljudske pevke, drugih pa ni.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem ni jo radi pojejo?

Slabo oz. zelo malo. S tega se večinoma delajo norca. Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Da, seveda ter jih tudi vzpodbujam.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Ima vpliv, predvsem na besedilo.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Da, saj ljudje pojejo še pri trgatvi in na rojstnih dnevih.

Pogovor s Terezijo Kotolenko

Terezija Kotolenko, upokojena, rojena leta 1943, stanujoča na Dubravi Breg 38, Cestica, Hrvaška.

Kje največkrat prepevate?

Pojem na vajah, na nastopih z ljudskimi pevkami in tudi v cerkvi.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Da.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

Sem deklica mlada vesela, Ko so fantje proti vasi šli, Ko ptičica na tuje gre.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Seveda. To so Ljudske pevke in Trta.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Ne preveč.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Seveda.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško kakšen vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Malo ima, saj se kakšne besede v besedilu pesmi pojavijo tudi v hrvaškem jeziku.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Da, še živi, saj se poje ob praznikih, ko se srečajo domači.

Pogovor s Kristino Vuzem

Kristina Vuzem, učiteljica nemščine, stanujoča v Hrastovcu 1b, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Največ pojem doma v kuhinji in pa v cerkvi.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Tudi.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

Po gorici sva hodila, En hribček bom kupil, Dekle je po vodo šlo.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Da, to so Ljudske pevke ter skupina Trta.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Odkvisno. Tisti, ki so doma z družino, prepevajo več kakor tisti, ki so zdoma.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Zelo.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Ima. Predvsem se pojavljajo besede, ki so s hrvaškega območja. Sicer pa tudi mi pojemo hrvaške pesmi npr: Zagorske, Jaz sem Varaždinec, Beži jenke.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Mislím da, saj ljudje še vedno pojejo po domovih.

Pogovor s Petrom Vesenjacom

Peter Vesenjак, upokojenec, stanujoč v Turškem Vrhú 1a, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Doma sam ali pa v družbi.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Da, večinoma pojem ljudske.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

V dolini tihi, Veselo, veselo Zagorci, Je živela deklica po imenu Olgica.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Da. Poznam Ljudske pevke, Trto in folkloro.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Ja, absolutno.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Ja, seveda.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Absolutno ima vpliv na besedilo, če pa živimo ob meji.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Ja, seveda. Poje se ob trgatvi, kolinah pa tudi ob ličkanju.

Danes pa v folklori sodelujejo učenci od petega do devetega razreda, kar je v povprečju 15 parov.

Pogovor z Anico Kumer

Anica Kumer, rojena leta 1945, upokojena, stanujoča v Hrastovcu 128, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Na zabavah upokojencev in doma za trgatev.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Ja, ljudske.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

En hribček bom kupil, šumijo gozdovi.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Ja. Ljudske pevke in Trta.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Boj malo, vena. Pojejo bolj moderne pesmi.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Ja, imam jih rada.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško kakšen vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Ja, nekaj je hrvaškega besedila. Hrvati pa uporabljajo slovenske besede.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Ja, še živi, saj ljudje še pojejo. Še posebej v gostilni na hrvaški strani, pri gostilni Zeko (Mihinka).

Pogovor z Maksom Trančarom

Maks Trančar, rojen leta 1951, upokojenec, stanujoč v Korenjaku 30, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Pojem ob raznih prireditvah in domačih praznikih, kot so ličkanje na stari način pri Ivanu Kokotu, po domače ga imamo za Majurovega Hanza v Turškem Vrhu. Pojem pa tudi pri kolinah na stari način pri Ivanu Trančarju v Korenjaku.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Ja, samo ljudske.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

En hribček bom kupil, Miza je na štir vogle, Na velikem oltarju, Matjažek je gujdeka klau.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Da, to so Ljudske pevke in skupina Trta. Nekoč pa sem tudi jaz igral pri vokalno inštrumentalni skupini z imenom Trio grozd. V tej sestavi smo bili do leta 2000.

Igrali smo na diatonično harmoniko, drugo bugarijo na šest strun in tamburaško berdo. Pesmi smo črpali od Marjete Belšak, ki je nam je pesem zapela, mi pa smo jo povzeli v celoti. Pesmi so ponavadi nastajale po nekih življenjskih dogodkih (odhod k vojakom, pesmi o delu).

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Mislím, da med mladimi v Zavrču ljudska pesem izumira. Rešitev vidim v večji vzpodbudi občine (odbora za kulturo) za ohranjanje ljudskega izročila.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Absolutno! Sam bi še danes želel, da bi skupaj zapeli.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Ja, ima. V obmejnem območju se pojejo slovenske in hrvaške pesmi (Veselo, veselo Zagorci). Ko pa pojejo vsi skupaj pa se ne, ve kdo je Hrvat kdo pa Slovenec.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Ja, še živi. Vendar večinoma med starejšimi ljudmi.

Pogovor s Slavkom Belšakom

Slavko Belšak, rojen leta 1941, upokojenec (kmetovalec), stanujoč v Gorenjskem Vrhu 31, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Na veselicah in zabavah doma, kot so rojstni dnevi. Včasih pa smo peli ponoči pri puncah.

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Same ljudske.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

Gospod Slavko je v roke vzel pesmarico in nam tako podal kar nekaj pesmi.

Dobro jutro ljubca moja, Pivaj, vživaj in prepevaj, Delaj, delaj dekle pušlc, Fantje po pol gredo, Adijo pa zdrava ostani, Fantje se zbirajo, Kadar boš k vojakom šel, Kako bom ljubila, Kje so moje rožice, Ko bi jaz vedela, kje je moj ljubi, Slavček milo je naglašal, Le sekaj, sekaj smrečico, Dekle povej, povej, Majolka bot pozdravljena, Mrzel veter tebe žene, Od kod si dekle ti doma, Odpiraj dekle kamrico, Pod klančkom sva se srečala.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Ja, Ljudske pevke in Trto.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Nad tem pa sem malo razočaran, saj pojejo same tuje pesmi.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petje?

Seveda.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v Zavrču?

Ima, ima. V besedilu so kakšne hrvaške besede. Npr. Dobro jutro cura mala, jel si okopala vinograd.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Seveda, še se zapoje. Potrebno bi bilo zraven uvajati tudi mlade.

Meritost

1.
Kje so tiste rožice pisane in bele
mogoča nra ljubice žlehtno so svetle
d splomavci je sta od nas vzela jih
je zuna nra vzela je je zuna nra

2.
Kje so tiste ptice kane so zdaj žlehtle
oh nedolžne ptice kane so zdaj žlehtle
zauke ble nastavlene ptice so se
vpele vse ptice so se vpele vse

3.
Kje je tisto utira zelene
lepa mladica senčica zlepuce spleta
mud vrtar svetel je svet
al zelene vse nebo al zelene vse nebo

4.
Kje je tista dhtica vrtar je svetlo
lepa hrtar rožica pesnico je peska
hitro hitro mine čas mine tudi
lep obraz mine tudi lep obraz

5.
Kje je tisti pavec zdaj ni je tu
prepeval da bi ušel in zepel
hratek čas nam odloča hitro hitro
mine čas mine tudi lep obraz
a nebo ga vse plesa

Lepo cvetijo rožice plesa
in lepše ti paz plesa
na dnu čas hitro odloča

Pogovor s Francem Kelcem

Franc Kelc, rojen leta 1952, upokojenec, stanujoč v Turškem Vrhu 31, Zavrč.

Kje največkrat prepevate?

Na občinskih prireditvah, kolihak, v braji ...

Ali takrat prepevate tudi ljudske pesmi?

Absolutno, samo ljudske.

Ali jih lahko nekaj naštejete?

En hribček bom kupil, Glažek še ni prazen, Kolko kapljic tolko let.

Ali v Zavrču poznate kakšne skupine, ki negujejo ljudsko pesem?

Ja, to sta skupina Trata in Ljudske pevke.

Ali menite, da mladi poznajo ljudsko pesem in jo radi pojejo?

Premalo.

Ali spoštujete ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja?

Zelo jih spoštujem in sem ponosen na njih.

Zavrč je obmejna občina. Ali menite, da ima meja s Hrvaško vpliv na ljudsko pesem v

Zavrču?

Delno ja, kar ni nič narobe.

Ali v Zavrču ljudska pesem še živi?

Ja, še živi.

PREVERJANJE HIPOTEZ

Na osnovi odgovorov anketnega vprašalnika in spoznanj iz vodenih intervjujev z nekaterimi krajanji smo se lotili preverjanja hipotez.

Predpostavili smo:

- da ljudska pesem v Zavrču še živi,
- da mladi radi poslušajo in prepevajo ljudske pesmi,
- da meja s hrvaško vpliva na besedilo ljudske pesmi v Zavrču,
- da krajanji menijo, da je ljudsko petje potrebno,
- da krajanji spoštujejo in cenijo ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja.

1. hipoteza: Ljudska pesem v Zavrču še živi.

Izsledki anketnega vprašalnika (posredno v vseh vprašanjih) in pa predvsem izjave v intervjujih nas navajajo k sklepu, da ljudje še prepevajo ljudske pesmi.

Hipoteza številka 1 – Ljudska pesem v Zavrču še živi – **je potrjena.**

2. hipoteza: Mladi radi poslušajo in prepevajo ljudske pesmi.

Če v anketnem vprašalniku upoštevamo samo mnenja oz. rezultate mladih (starost do 20 let) izvemo, da mladi neradi poslušajo ter prepevajo ljudske pesmi. To lahko izvemo tudi iz intervjujev.

Hipoteza številka 2 – Mladi radi poslušajo in prepevajo ljudske pesmi – **ni potrjena.**

3. Ali poslušate ljudske pesmi?		
a) Da	11	36,7%
b) Ne	19	63,3%
4. Ali tudi prepevate ljudske pesmi?		
a) Da	12	40%
b) Ne	18	60%

Tabela 1: Izračun rezultatov za mlade (do 20 let) iz tretjega in četrtega vprašanja vprašalnika.

3. hipoteza: **Meja s hrvaško vpliva na besedilo ljudske pesmi v Zavrču.**

Izsledki anketnega vprašanja v šestem vprašanju nas navajajo k sklepu, da ljudje ne poznajo in ne prepevajo slovenskih ljudskih pesmi s hrvaškimi besedami. To lahko sklepamo tudi pod njegovim podvprašanjem, saj ni bilo navedenih veliko primerov.

6. Poznate oziroma prepevate slovenske ljudske pesmi s hrvaškimi besedami?		
a) Da	34	34%
b) Ne	66	66%

Tabela 2: Šesto vprašanje vprašalnika.

4. hipoteza: **Krajani menijo, da je ljudsko petje potrebno.**

Izsledki anketnega vprašalnika (vprašanje 15 neposredno) z izredno visoko stopnjo odgovorov, oziroma stopnjo strinjanja s trditvijo nas navajajo k sklepu, da je ljudsko petje potrebno.

Hipoteza številka 4 – Krajani menijo, da je ljudsko petje potrebno – **je potrjena.**

15. Obkrožite tisto trditev, s katero se najbolj strinjate!		
a) Ljudsko petje je potrebno za ohranjanje starih ljudskih običajev.	95	95%
b) Ljudsko petje ni potrebno za ohranjanje starih ljudskih običajev, saj se ti lahko ohranjajo tudi na druge načine.	1	1%
c) Ljudsko petje je nepotrebno, saj živimo v času moderne glasbe.	4	4%

Tabela 3: Petnajsto vprašanje vprašalnika.

5. hipoteza: **Krajani spoštujejo in cenijo ljudi, ki delujejo na področju ljudskega petja.**

Iz izsledkov anketnega vprašalnika (neposredni v 13. on 14. vprašanju ter v drugih vprašanjih posredno) izvemo, da krajani cenijo in spoštujejo ter tudi prijateljujejo z ljudmi, ki delujejo na področju ljudskega petja. To lahko izvemo tudi iz intervjujev.

Hipoteza številka 5 – Krajani spoštujejo in cenijo ljudi, ki sodelujejo na področju ljudskega petja – **je potrjena.**

13. Ali prijateljujete oziroma se družite z ljudmi, ki sodelujejo pri aktivnostih ljudskega petja?		
a) Da	70	70%
b) Ne	30	30%

14. Ali podpirate in cenite ljudi, ki sodelujejo pri aktivnostih ljudskega petja?		
a) Da, saj včasih tudi sam zapojem z njimi.	87	87%
b) Ne, saj me to ne zanima.	13	13%

Tabela 4: Trinajsto in štirinajsto vprašanje vprašalnika.

DISKUSIJA

Zakaj smo se lotili raziskovanja? Najverjetneje nas je k raziskovanju pritegnila sama folklor, saj smo vsi trije završki folkloristi in smo hoteli vedeti več o ljudskih običajih, predvsem pa o ljudski pesmi. Po drugi strani pa nas je predvsem pritegnilo samo raziskovanje. Že v lanskem letu nam je mentorica ponudila temo o ljudski pesmi. Zelo zanimivo se nam je zdelo večglasno petje pri folklori. Temu je sledila odločitev o raziskovanju ljudske pesmi v Zavrču. Predvsem pa smo veseli, da smo lahko potrdili hipotezo, da ljudska pesem v Zavrču še živi, in s tem obudili upanje k ohranjanju nje same. Veseli smo, da nas je mentorica usmerjala tako, da smo se s prebiranjem različnih virov seznanili tudi o preteklosti ljudskega petja. Zapisana pričevanja smo opravili v želji, da tudi sami bodočim rodovom posredujemo informacije, znanje in izkušnje starejših. Ponosni smo nase, da smo naredili raziskovalno nalogo in potrkali na duše Zavrčancem ter jih tako opomnili, da bi bilo delovanje na področju kulture, predvsem ljudskega petja, še kako potrebno.

Ker bi pa radi, da bi ta raziskovalna naloga bila razpoložljiva še drugim, bo dobila svoje mesto tudi na svetovnem spletu. Naloga bo tudi predstavljena širši javnosti ob koncu šolskega leta, ko se bomo skušali oddolžiti vsem, ki so si vzeli čas in nam pomagali pri izdelavi te naloge.

ZAKLJUČEK

Za izdelavo te raziskovalne naloge smo porabili veliko svojega prostega časa. Veseli smo, da smo pri krajanih naleteli na tako dober odziv. Njihova pripravljenost odgovarjati na vprašanja, nam je omogočila izoblikovati ugotovitve na osnovi pridobljenih odgovorov.

Zavedamo se, da je naše raziskovalno delo zajelo le majhen del prebivalcev kljub skrbni izbiri vzorca. Rečemo lahko, da smo zadovoljni, saj smo pri delu uživali, ves čas nas je podpirala naša mentorica, predvsem pa smo se veliko naučili.

Verjamemo, da smo z nalogo spodbudili še koga, da bo naše delo nadaljeval ali nadgradil, in da bodo izsledki te naloge koristen podatek in napotek še komu drugemu.

UPORABLJENA LITERATURA in VIRI

Tiskani viri

Krajevni leksikon Dravske banovine (1937), Ljubljana 1937.

Pucko, Ivan (1980), Župnija Zavrč in njenih 550 let, 1430-1980, »Zrinski« Čakovec.

Domjan, Žiga (2007), Raziskovalna naloga.

Kronika Kulturno umetniškega društva Maksa Furjana Zavrč.

Kumer, Zmaga (1988), Etnomuzikologija, založila Filozofska fakulteta, Ljubljana.

Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, obdobje 1993-2008.

Šolska kronika OŠ Cirkulane-Zavrč, obdobje 2009-2010.

Kunaver, Dušica (1984), Slovenska pesem v besedi in glasbi, Državna založba

Slovenije, Ljubljana.

Spletni viri

Spletna stran, <http://sl.wikipedia.org/wiki/žalostinka> (10.2.2011).

Spletna stran ljudskem pesništvu, http://sl.wikipedia.org/wiki/Ljudsko_pesništvo (20.1.2011).

Vodeni intervjuji

Vodeni intervju z Juliko Mislovič

Vodeni intervju z Martinom Tetičkovičem

Vodeni intervju z Danico Zelenik

Vodeni intervju z Kristino Vuzem

Vodeni intervju z Anico Kumer

Vodeni intervju z Maksom Trančarom

Vodeni intervju s Terezijo Kotolenko

Vodeni intervju s Slavkom Kokotom

Vodeni intervju s Hedviko Mislovič

Vodeni intervju s Slavkom Belšakom

Vodeni intervju s Petrom Vesenjacom

Vodeni intervju s Francem Kelcem

PRILOGE

V prilogi podajamo nekaj pesmi ter anketo.

Dekle daj

Dekle daj mi rož rodečih
dekle rožmarina daj
da bom sanjal o spomladi
da bo moj mladostni raj.

Kaj pomeni roža rudeča
kaj pomeni rožmarin.
roža rudeča je ljubezen
rožmarin je za spomin.

Zate nimam rože rudeče
rožmarina tudi ne
žalostno je srce moje
žalosten sem jaz fantič.

Še enkrat jaz rad bi videl
tvoje črne ti oči
še enkrat bi ti povedal
da zate srce gori.

Rožmarin se je posušil
suho listje dol leti
fantič dekle je zapustil
on sam močno se solzi.

Lovec

Po tihem logu lovec hodi
nemirno bije mu srce
po suhem listju varno hodi
rad bi zverino zasledil.

Naprod pa mu dekle prihaja
in se mu rahlo nasmeji.
oh kaj ti je moj ljubi dragi
zakaj plaka se ti oko.

Ti bom povedal se ne ustraši
jaz tebe nikdar vzet ne smem
ker moja mati te sovraži
za voljo tebe smrt storim.

Ti bodeš drugega ljubila
objela drugega srčno
na me pa bodeš pozabila
pojdi raj zmenoj v črno zemljico.

Na to besedo puška počí
in mlado dekle zgrudi se

pa preden se od sveta loči
jo enkrat prav poljubo je.

Mladost

Kje so tiste rožice pisane in bele
mojga srca ljubice žlahtno so cvetele.

A pomlad je šla od nas vzela jih
je zima mraz, vzela jih je zima mraz.

Kje so tiste ptičice kam so zdaj zletele
oh nedolžne ptičice kam so odletele.
Zanke ble nastavljene ptičke so se vjele vse,
ptičke so se vjele vse.

Kje je tista utica zelena
lepa hladna senčica z lipice spletena.
Hud vihar podrl je njo,
al zelena več nebo, al zelena več nebo.

Kje je tista deklica vrtu je sedela,
lepa kakor rožica pesmice je pela.
Hitro hitro mine čas mine tudi lep obraz,
mine tudi lep obraz.

Kje je tisti pevec zdaj, ki je to prepeval.

Da bi enkrat še zapel, kratek čas nam delal.

Hitro, hitro mine čas, mine tudi lep obraz,

a ne bo ga več pri nas.